

TORONTÁL

Ara: 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Bečkerek, Obiliteva (Zápolya) u 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:		Ara: 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Bečkerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre .300 D Negyedévre .75 D Félévre .150 D Havonta .25 D	

Megindul a Béga-hajózás Temesvárral.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, ápr. 22.

Az SHS kormány delegátusai, a kik a Béga-hajózás megindítása felett tárgyaltak Temesváron, tegnap visszatértek Beogradba. A küldött-ség vezetője elmondotta, hogy ellentétek merültek fel a delegációk között s ezért megszakadtak a tárgyalások. A bizottság új instrukciókat kap a kormánytól és azután visszatér Temesvárra, a meg egyezés megkötése végett.

Hofrichter főhadnagy — a csehszlovák hadsereg tisztje.

Wien, ápr. 22.

A háború előtt a monarchia sajtója hónapokon keresztül foglalkozott Hofrichter volt vezérkari főhadnagy bűnügyével. A hadbíróóság Hofrichtert azzal vádolta, hogy néhány feljebbvalójának mérgezett bombákat küldött, ezeknek segítségével akarta őket elpusztítani, hogy azután nyitva legyen előtte az előléptetés, a karrier útja. Ezzel a váddal terhelve került Hofrichter főhadnagy a hadbíróóság elé, amely őt életfogytiglani börtönbüntetésre ítélte. A forradalom után Hofrichter, aki a börtönben jól viselkedett, amnesztiát kapott. Három év óta élt teljesen elfeledve Wienben.

Három év elmúltával azután megunta a tétlen életet, a prágai kormányhoz fordult, bejelentette, hogy hajlandó csehszlovák állampolgár lenni, ennek ellenében kéri azonban, hogy tisztí minőségben vegyék fel őt a csehszlovák hadseregbe. A prágai kormány Hofrichtert beadványát mérlegelés alá vette, majd a wieni hadbíróóság archivumából kikérte a Hofrichter-ügy aktáit. A wieni hadbíróóság Hofrichter összes aktáit elküldte Prágába, mire azokat egy cseh katonai bizottság vizsgálata alá vette. A bizottság megállapította azt, hogy Hofrichter a bűnösségét tagadta, a különböző tanuvalomások nem bizonyították be kétségtelenül a főhadnagy bűnösségét, ezért elítélése pozitív bizonyítékok nélkül történt. A bizottság ezen határozata alapján a prágai kormány Hofrichtert megadta a csehszlovák állampolgárságot és meghívta őt tisztiszolgálatra a csehszlovák hadseregbe. Hofrichter a kedvező döntés alapján — értesülésünk szerint — családjával együtt azonnal elhagyta Wien, állandó tartózkodásra Prágába költözött és ma már a csehszlovák hadsereg tényleges tisztjeként teljesít szolgálatot.

Nehezen alakulhat meg az új kormány.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, ápr. 22.

An. Peles, ideiglenes házelnök tegnap informálta öfelségét a parlamenti helyzetről és azt javasolta a királynak, hogy bizza meg Pasityt új kormányalakítással. Pasity új kormánya munkakormány lenne és nem a választásokat kiíró kormány, mert ha a választásokat kiírná, úgy nem volna képes az országra váró nehéz feladatokat elvégezni.

Öfelsége Peles dr. után meghallgatta dr. Spahót, aki kijelentette, hogy nem szívesen veszi tudomásul az előtérbe lépett tervét a koalíciónak, mert ez által újlag elodázzák az országra égetően fontos horvát kérdés megoldását. Este hat óraker megjelent az udvarban Pasity és megkapta a királytól a megbízást az új kormány megalakítására.

A radikális klub ma folyton ülésezik és hír szerint kilátás van arra, hogy sikerül megegyezést létesítenie a klerikálisokkal. Ezt a hírt azonban fogásnak tartják a radikálisok részéről, akik ilyenformán pressziót akarnak gyakorolni a demokráta-klubra, hogy mérsékeljék a követeléseiket a pártközi tárgyalásnál. Egyes hírek szerint a radikálisok ellene vannak a demokráta-klubbal való tárgyalásnak és egyesek azt is tudni vélik, hogy a radikális-párt kényszeríteni akarja Pasityt, hogy ilyen körülmények között, adja vissza a királynak a megbízását.

Beograd, ápr. 23.

Mint előrelátható volt, Pasity Nikola, a radikális-párt vezére kapta a megbízást az új kormány megalakítására. A válság főkérdése tehát elintéződött, de az új kormány megalakulásáig mégis sok nehézséget kell leküzdeni. A pártok közötti éles ellentétek késleltetik a megegyezést és nehéz feladat az egyes politikai táborok között annyira át-

hidalni az ellentéteket, hogy közös munkára legyeenek hajlandók.

Pasity Nikola vasárnap kezdte meg az erre irányuló tárgyalásokat. A délelőtti folyamán magához kérte Davidovity Ljubát, a demokráta-párt vezérét, közölte vele, hogy egy szélesebb alakra terjeszkedő kormány megalakítására kapott megbízást és információt kért a demokráta-párt állásfoglalásáról. Davidovity kijelentette, hogy a klub elvben hozzájárult a koalícióhoz, de bizonyos garanciákat kíván a radikális-párttól, hogy nem változtatja meg a vidovdani alkotmánnyal szembeni politikáját. A pártvezér a kihallgatás után a demokráta-klubba tért vissza, ahol közölte a Pasityval folytatott beszélgetését.

Pasity ezután Lázity Voját, a földműves-párt elnökét fogadta, akivel szintén közölte a megbízást és a pártvéleményt kérte ki a koalícióra vonatkozólag, amelyben a földművesek is szerepet kapnának. Lázity kijelentette, hogy a földműves-párt csak abban az esetben hajlandó belemenni a kormányba, ha azonnal kiírják az új választásokat.

A radikális-párti képviselők vasárnap délután ülést tartottak, a melyen Pasity referált a demokráta-klubbal és a földművesekkel folytatott tárgyalásairól. Pasity — hír szerint — elmondotta, hogy a szélesebb alakra fektetett koalíciós kormány az egyedüli biztosíték az állam konszolidációjára. A párt Pasity beszéde után úgy határozott, hogy teljesen szabadkezet ad a további tárgyalások vezetésére és a többi pártokkal való megegyezés megkötésére.

Pasity a klubülés után az udvarba hajtattott, ahol kihallgatásra jelentkezett a királynak. A designált miniszterelnök ma délelőtti folytatja a tárgyalásokat.

A franciák néhány német községet kiűritettek.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Karlsruhe, ápr. 22.

A franciák tegnap több megszállott községet kiűritettek. Ezekből a községekből több millió márka állami pénzt vittek el. A parancsnokság közölte a lakossággal, hogy bár francia katonaság nincs bennük, tovább is a megszállott területhez tartoznak.

„Franciaországot a béke- szerződés feljogosítja”.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Páris, ápr. 22.

Az orleansi érsek válaszolt a német püspöknek a megszállás elleni tiltakozására. A válasz azt mondja, hogy Franciaország csak azt tette, amire a békeszerződés feljogosítja. És a békeszerződést Franciaország hozzájárulása nélkül nem lehet megváltoztatni.

Milyen az élet Beogradban.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beograd, ápr. 22.

A Bečkerek—Beograd közötti nagyszerű vasuti- és hajóösszeköttetés lehetővé teszi a bečkerekieknek, hogy egy-egy napra átránduljanak az ország fővárosába, ahonnan még aznap visszatérhetnek. A melegebb és főleg a száraz idő beköszöntével tömegével keresik fel a bečkerekiek Beogradot, sokan tisztán kirándulás céljából, változatos szempontjából, míg üzleti ügyekben már kevesebben utaznak, mert a bausági kereskedelem inkább Zagreb felé orientálódik. A száraz időnek azért van oly döntő jelentősége az utazásra való elhatározásnál, mert Beogradnak egyik gyöngye a rossz kövezet, amely helyenkint nedves időjárás esetén felolvad.

Az utcai élet

ma már élénk képet nyújt, mint a nyugati nagyvárosok forgalmasabb utcái. A fő útvonalon, a Knez Mihajlován autó-autót követi, hogy a hintókról ne is beszéljünk. A városi vezető-ég egyik legutóbbi kimutatása szerint Beogradban ezernél több gépkocsira adtak ki számszámot. Rengeteg a bérkocsis és bér-autó száma is, amelyek megfelelő aránytalanul magas díjért, szívesen állnak rendelkezésre. Egy kisfiumvar a város bármelyik részébe hatvan-hetven bankó, azaz hatvan-hetven dinár. A taxiutó igénybevétele már kisebbfokú fényűzés. Rövid sétatért száz-százhusz dinárt is elkérnek.

Ha valahol, úgy Beogradban divok legjobban az ugynevezett

ujászolásási düh.

A közönség szinte éhesen veti rá magát a lapokra. A mostani lázas napok, amikor minden percben a válság megoldása várható, csak még fokozták a közönség kíváncsiságát. A „Politika” és „Preporod” szerkesztősége előtt nagy tömeg lesi a legújabb híreket. A folyosóra kiaggatott lapok előtt állandó sürgősforgás. A délelőtti lapok megjelenését amál türelmetlenebbül várja a közönség. A „Vreme” és a „Politika” első számaát a szó szoros értelmében elkapkodják. A magyar lapoknak meglehetősen nagy a keltjük. A subotical lapok a délelőtti órákban futnak be, a „Torontál” pedig még aznap késő délután.

A politika

nagy szerepet játszik Beogradban. A politika láza magával ragadja a legegyszerűbb népréteget is s ha Beogradban két ember összekerül, egészen bizonyos, hogy a második percben már a politikára terelődik

a szó. Politikáról beszélnek az utcán, a kávéházban, a színházban, a hangversenyen s nem mialáztanak el egyetlen-egy alkalmat sem, hogy politikai tereferét ne folytassanak.

A parlamenti klubokban nagy izgalom uralkodik. A délelőtti és délutáni folyamán szakadatlanul folynak a tárgyalások. A legélénkebb a radikális és demokrata-klub. Időnkint kinyílik az ajtó s egy-egy pártvezér az udvarba hajtat — kihallgatásra. Setyevov Szlavko dr. bánsági demokrata képviselő a folyó-ón éppen informál egy beogradi újságit.

— Irja meg — mondja — hogy nincsen Davidovity- s nincsen Pribisevity-párt, hanem egy egységes demokrata tábor. Davidovity is csak azt akarhatja, amit Pribisevity s amit az egész párt kíván. Nincsen tehát célja külön-külön emlegetni a pártot.

A német képviselők klubját a régi szkupstina elsőemeleti folyosójának balszárnyában helyezték el. Ebben a klubban is élénk viták folynak. A németek most különben az érdeklődés központjában állanak. A politikai körök figyelemmel várják állásfoglalásukat és nagy szerepet játszanak a nyolc mandátumnak, a mely esetleg parlamenti abszolút többséghez juttatja valamelyik pártot.

A piacról
sem lesz talán érdektelen megemlékezni. A sokat emlegetett drágaságnak, amely Beogradban állítólag fokozottabb mértékben van megnyomalt sem találtak. Az árak alig valamivel magasabbak, mint Beeskerekben. Egy kilogramm burgonya három dinár, hagyma két dinár, fokhagyma két dinár, tojás darabja másfél dinár, bab hét dinár. A bárányhús kilogrammjá huszonnégy dinár, a borjúé tizenhat. Az összetartás a beogradi kofák és árusítók között talán még nagyobb, mint nálunk, mert itt nem ismernek mást, mint egységes árat.

A beogradi magyarok
száma csaknem napról-napra nagyobbodik. Az építőmunkások kevés kivétellel mind magyarok, mert ezen a téren van a legtöbb munkaalkalom. A nagyobb beogradi iparvállalatok vezetői, szervezői is a magyarok sorából kerülnek ki. A baranyai menekült magyarok a munkások között magyar nyelvű előadásokat rendeznek és magyar nyelvű hetilapot is adnak ki. A beogradi Kalimegdánon meg oly megszokott a magyar szó, mint akár a német vagy a francia.

A fűtők és gépészek vizsgája. A fűtők és gépészek szakvizsgáját május ötödikére irták ki. Kérvények a kazánfelügyelő-ég irodájában Veliki Beeskerek nyújtandók be. Mellékelni kell keresztlevelet, erkölcsi bizonyítványt és az eddigi gyakorlatról szóló igazolványt.

Öngyilkos bankigazgató. Skopljéból jelentik: Petrovity Péter, a beogradi Országos Bank skopljei fiókjának igazgatója tegnap délután agyonlötte magát. Tettét azért követte el, mert a skopljei Szalusztrigóknak az igazgatóság megkérdése nélkül milliós kölcsönöket adott, a vállalat pedig most esőbe került.

A kormány lemondása miatt húzódik a vámhivatal felállítása.

A beeskereki kamara elnökének beogradi útja.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, ápr. 23.

Szombati lapszámunkban közöltük a „Politika” szenzációs híret, amelyben arról számol be, hogy Beeskerek másodosztályú vámhivatala kap, amelynek vezetését azonban felhatalmazták, hogy az elsőosztályú fővámhivatalok hatáskörébe tartozó elvámolásokat is elvégezhessek. A „Politika” cikkét, bár nem volt okunk kételkedni annak hitelességében, mégis fenntartással fogadtuk, mert a beeskereki kamara, mely mint kereskedelmi és ipari fórum elsősorban érdekelt a fontos ügyben, nem kapott a pénzügyminisztérium hozzájárulásáról semmiféle hivatalos értesítést.

A beogradi „Politika” híre érthető érdeklődést váltott ki a bánsági kereskedelmi és ipari körökben. Bár kissé esalódással vették tudomásul, hogy az elsőosztályú fővámhivatal felállítását folytatott akciójuk eredménytelen maradt s csak másodosztályú vámhivatal szervezésére adtak engedélyt, megnyugtatóan szolgált a „Politika” az a megjegyzése, hogy a beeskereki vámhivatal a textil- és más vegyvizsgálatot igénylő árut is elvámolhat, szóval elláthatja az elsőosztályú fővámhivatal ügykörét is.

A beeskereki vámhivatal körül uralkodó bizonytalanság a tegnapi napon végérvényesen megoldódott. A kereskedelmi és iparkamara elnöke, Cvetkov Rada Beogradba utazott, ahol személyesen eljárt a vitás

ügyben, hogy meggyőződést szerezzen arról, mennyiben felel meg a valóságnak a beogradi lap híradása.

Cvetkov Rada kamarai elnök eljárt a fővámhivatal igazgatóságánál, ahol emondották, hogy a pénzügyminiszter tényleg aláírta a fővámhivatal felállításáról szóló rendeletet. Ezzel a ténnyel tehát végéigesen elintéződött ez a hosszú idő óta vajdú kérdés és Beeskerek most már végérvényesen megkapta a kereskedelemre és iparra oly mértékűen hasznos vámhivatalt. Egyelőre csak másodosztályú vámhivatalra adta meg hozzájárulását a miniszter, ez azonban elvégezheti az elsőosztályú fővámhivatal hatáskörébe tartozó vámolásokat is, úgy hogy a kereskedők ezzel nem szenvednek semmiféle kárt. A vámhivatal felállításának most már nem volna semmi akadálya, de a terv toganatosítása a közbejött kormánylemondás folytán mégis némiképp halasztást szenved. A fővámigazgatóság ugyanis, a hivatal engedélyezése után azonnal benyújtotta a tisztviselők kinevezéséről szóló okmányt, ezt azonban a miniszter már nem írhatta alá s így meg kell várni a pénzügyminiszter kinevezését. Az új miniszter aláírásával ez az utolsó hivatali aktus is befejeződik és hozzáláthatnak az intézmény felállításához. Az új vámhivatal megnyitása eszerint tehát már csak napok kérdése.

Betörök egy fő-utcai üzletben

Még nem tudják a kár nagyságát

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, ápr. 23.

A betörések krónikája a tegnapi nappal egy vakmerő esettel gazdagodott. Eddig ismeretlen tettesek szombatról vasárnapra hajló éjjel arcátlan bátorsággal betörték egy fő-utcai üzletbe, ahonnan jelentős értékű árut vittek el.

Dévény István rőfő-kereskedőnek a szerb egyház palotájában, az Aleksandrova-utván van az üzlete. Az udvarból mellékajtó vezet a helyiségbe s ezen át hatoltak be a betörők is. Az udvari külső ajtónak fából lévő alsó részét kifeszítették és az így támadt résen benyomulva kinyitották a belső ivegajtót, amelyet véletlenül nem zárt be az üzlet tulajdonosa. Az üzletben gyorsan magukhoz vették a kezük ügyébe akadt árut és az ajtón át, ugyanazon az uton, amelyen bejöttek, távozhattak. A betörők nagy sietséggel dolgozhattak, legalább is ezt bizonyítja az üzletben uralkodó rendetlenség. Reggel hét órakor fedték fel a betörést, amikor is azonnal értesítették a rendőrséget. A nyomozás nagy apparátussal indult meg.

Hogy mikor történt a beförés, azt pontosan még nem állapíthatták meg. Ugyisint ismeretlen még a kár nagysága, mert az üzlettulajdonos és személyzete valamelyik környéki vásárra utazott.

Az önkéntes tisztjelöltek fegyvergyakorlata.

Május elején kezdik meg a szolgálatot

Beeskerek, ápr. 23.

A nyári időjárás beköszöntével előtérbe kerültek a fegyvergyakorlatra való behívások. A katonai parancsnokságok már megtették a szükséges lépéseket az érdekelt katonakötelesek beosztására, úgy hogy május elsejével legtöbb helyen megkezdhetik szolgálatukat a fegyvergyakorlatra kötelezett tartalékosok.

Erdeklődtünk a beeskereki katonai batóságoknál a fegyvergyakorlatok megkezdése iránt s azt a felvilágosítást kaptuk, hogy május első felében már megtörténnek a behívások. A rendelet azokra az 1898—1899. és 1900-ban született hadkötelesekre fog vonatkozni, akik az osztrák-magyar hadseregben szolgáltak, önkéntesek voltak és a tiszti vizsgát sikerrel letették. A szóbanforgó tisztjelölt önkéntesek mint önkéntes őrmesterek vonulnak be és fegyvergyakorlati idejük leteltével, ha az előírt követelményeknek megfelelnek, hadnagyi kinevezést kapnak.

Az önkéntes őrmesterek szolgálati helye értesülésünk szerint még bizonytalan. Egyrésztük Beeskereken marad s itt szolgálja le a teljes fegyvergyakorlati időt, más részüket pedig, a lovassághoz és tüzérséghez beosztottak valószínűleg Subotícára kerülnek. A bevonulásról szóló behívókat rövidesen szétküldik.

Az Ady-Társaság második felolvasó estéje.

Beeskerek, április 22.

Az Ady-Társaság ma tartotta második felolvasó estéjét, amelynek egész műsorát a vajdasági aktivista írók bemutatása töltötte be. A társaságot az este megrendezésében az az intenció vezette, hogy a közönséget közvetlen szemlélethől ismeresse meg az új próbálkozásokkal a művészetek terén. A közönség, amely zsufozásig megtöltötte a Kaszinó éttermét, ahol a felolvasás volt, honorálta is a rendezőségnek ezt az intencióját, mert mindvégig nagy érdeklődéssel és figyelemmel hallgatta meg az előadókat.

A felolvasó előadást Arató Endre (Subotica) vezette be, majd Kassák Lajos: Mesteremberek című versét szavalta el Csuka Zoltán (Novi Sad): Arató Endre: Mit akar az új művészet? címen ismertette ekkor az új művészi próbálkozások mértékét, kialakulását, összefüggését. Előadása mindenütt világos, szabatos és jól megkonstruált volt. Csuka Zoltán nagy rátermettséggel és újszerű felfogásban szavalta el ezután Földes Sándor: Petőfi és Ószi kórus, Ember Zoltán: Munka, Aranyműve L.: Uj istenek, Harangoznak és a saját költeményeiből a Kialtás és Uj költőknek című verseket. Ember Zoltán (Novi Sad) Barta Sándor: Mese a moszatözd emberről című novelláját olvasta föl ezután. Csont Ádám rikitóan realiztikus Kivegésnek című versét interpretálta ezután megrázó erővel Arató Endre, majd Simon: Szomorú esti nótaszó című bájos versével fejeződött be a tartalmas műsor, amelyet Ember Zoltán interpretált.

A felolvasó ülés minden esetben alkalmat adott a közönségnek, hogy gyakorlatban ismerhesse meg az új művészet próbálkozásait és megalkothassa magának erről az irányról a véleményét.

A városi tisztviselők felemelt drágasági pótléka.

A közgyűlés előkészítése.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, április 23.

Az országos választások miatt eltolódott a rendes havi városi közgyűlés Márciusban a választási törvény rendelkezéseinek értelmében nem hívhatták össze a községi képviselőtestületet, áprilisban pedig az anyag felhalmozódása miatt nem készülhettek el idejében az előkészületekkel. Ezért esett meg, hogy a februári közgyűlés óta csaknem két teljes hónap mulott el anélkül, hogy a város legfőbb vezető szerve, a képviselőtestület összeült volna. Az áprilisi közgyűlés idejét ezideig még nem tűzték ki. A különféle bizottságok most végzik a tárgyalásra kerülő anyag feldolgozását, amellyel a jelek után ítélve, e héten elkészülnek. Valószínű, hogy a közgyűlést április 29-ére, vasárnap délutánra hívják össze.

A közgyűlés elé főleg a városi tisztviselők tekintenek nagy érdeklődéssel. A tisztviselők ugyanis ugyanazt az elbánást követelik, mint az állami tisztviselők, akik március elseje óta felemelt drágasági pótlékot és lakbért élveznek. A városi alkalmazottak ennek a kedvezménynek megfosztottak, illetve ennek alapján azt kívánják, hogy ők is meg-

kapják ugyanezeket a pótlékokat arra az időre visszamenőleg, amelytől fogva az államiaknak jár. Az állami alkalmazottak két kategóriába osztva, kétféle mellékdíjazást huznak. Háromezer dinárig négy dinár drágasági és két dinár lakbér pótlékot, összesen tehát hat dinárt, ennél nagyobb alapfizetésnél pedig öt és két dinárt, összesen tehát napi hét dinár pótlékot vesznek fel. A városi tisztviselők tehát ugyanerre az összegre jelentették be igényüket, hogy eredménytelenül, az a közgyűlésen fog eldőlni.

HIREK

Ápr
24.

1877-ben üzent hadat Oroszország Törökországnak.

1891-ben halt meg a németek világhírű tábornoka, Moltke, aki a franciákat Sedan-nál megverte.

A wieni Kontinental Bank bukása. Wienből jelentik: A Kontinental Bank bukása teljes. A kár meghaladja a husz milliárd koronát. A bukás főbűnöse egy Rubinstein nevű orosz kalandor, akit letartóztattak. Rubinsteinnak, ahogy a vizsgálat kiderítette, az egyik bankban harminchatzer dolláros betétje volt.

Emelik a magyar hajók menedíjait. Budapestről jelentik, hogy május elsejével a Magyar Folyam- és Tengerhajózási R.-T. a menetdíjakat ötven százalékkal felemelte.

Vasuti kedvezmény a diákoknak. Beogradból jelentik tudósítónk: A közlekedésügyi miniszter a közoktatásügyi miniszterrel egyetértőleg elhatározta, hogy a tanulóknak ez évre is megadja a szokásos kedvezményt. A szegénysorsú diákok a beiratáskor, karácsony és husvét idején, a többiek pedig június 13. és július 3-ika közötti időben hetvenöt százalékos kedvezményt kapnak az összes vasutvonalakon.

Hamis líras bankjegyek. A külügyminisztérium közölte a megyei hatósággal, hogy Olaszországban sok hamis tíz, ötven, száz, ötszáz és ezer líras bankjegy van forgalomban. A minisztérium óvatosságra inti a hatóságok útján a közönséget, hogy figyelmesen vizsgálja meg a kezébe kerülő fentebb elsorolt líra bankjegyeket, mert könnyen becsapódhat.

Akik egyszerre huszonegy sertést loptak. Még a múlt hónapban történt, hogy Boltity Zsiva és Jaksity Jovan deliblati szállásáról elloptak 21 darab sertést, 24 ezer dinár értékben. A vakmerő tolvajok ellen akkoriban széleskörű nyomozás indult meg, mely azonban eredménytelenül végződött. Az újabb vizsgálat most terhelő adatokat hozott Avramov Milutin gaji földművesre, aki régebbi bűnei miatt szökésben van. A nyomozás most abban az irányban folyik, hogy felderítsék Avramov tartózkodási helyét. A megyei hatóság körözölevelet adott ki ellene.

Eltűnt fia. Ility Milenko beogradi villamoskalauz 15 éves Radoszláv nevű fia egy évvel ezelőtt eltűnt szüleinek lakásáról és azóta nem tért vissza. Mivel újabban az a gyanu merült fel, hogy esetleg a Vojvodinában tartózkodik, körözölevelet adtak ki ellene ugy Torontál-Temes megyében, mint a Bácskában.

Európa anarchia előtt.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Berlin, ápr. 22.

Severing porosz belügyminiszter ma válaszolt a Rothe Fahne betiltatása és a szabadság-párt feloszlata elleni interpellációkra. A belügyminiszter kijelentette, hogy a kormányt intézkedéseiben egyedül az vezette, hogy elnyomjon minden olyan törekvést, amely veszélyeztetné a Ruhr-vidék és más megszállott területek ellenállásának egysé-

gét. Szerinte nem annyira a kommunisták bűnösök, mint a megszálló tábornokok és Poincaré. Ugy lát-szik, Poincaré a nyugati rendőrség feloszlatakor elfelejtette azt, hogy kommunizmus is van. A megszállók olyan állapotokat teremtettek, amelyek az egész országot anarchiába dönthetik, ami aztán egész Európát magával fogja rántani.

Öngyilkosság a házbér felemelése miatt. Petrovity Jelena beogradi egyetemi hallgatónő, aki a napokban leugrott az egyetem második emeletéről, sérüléseibe belehalt. Barátnői a rendőrségen elmondották, hogy a leány sokat panaszkodott özvegy édesanyjának és nővéreinek rossz anyagi helyzetére miatt. Legutóbb pedig sírva mondotta el, hogy a házbért négyszáz dinárról nyolcszáz dinárra emelték fel, amit már nem tudnak megfizetni. Efeletti bánatában követte el tettét a diákleány.

Kiutasítják a magyarokat Csehországból. Prágából jelentik: A „Ceske Slovo” jelentése szerint Csehország területéről a leggazdagabb hatvanöt magyar magnást esütörtökön kiutasítják. A kiutasító rendelet szerint a cseh állam területét huszonnégy órában belül el kell hagyniok.

Karambol a Bégán. Tegnap délelőtt egy uszályhajó vigyázatlanság folytán nekiment a becskerei Fischer-féle uszodának és összetörte a kosárkabinok fa oldalfalait. Az anyagi kár jelentékeny.

Meghíusult lopás. Jovánovity Nikola tarasi és Sztán Ilija tárnoki cigányok tegnap berándultak Beeskerekre s hogy emlékeztetessék tegyük itt tartózkodásukat, betértek egy gabona-téri üzletbe, ahonnan ezerhétszáz dinár értékű szövetet loptak el. A tolvajokat rajtakapták a lopáson és átadták őket a rendőrségnek, amely megindította ellenük az eljárást.

Átutalásokat és esekkiírásokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — Wien, Prága, Budapest, Berlin Temesvár valamint a többi összes külföldi piacokra, továbbá exportörök részére valuta-biztosításokat legjuttányosabban eszközöl a Nagybeeskerei Takarékpénztár, Veliki Beeskerek, Koronaszálló épület. Telefon: Pénztár 16. Vezérigazgató 52.

Vas- és fémöntvényeket Krausz-nál, Veliki Beeskerek. — Telefon szám 329.

Reexpediciónál továbbra sem használhatják a vagonokat.

Sikertelenül végződött akció.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, ápr. 23.

Ismeretes, hogy a közlekedésügyi minisztérium még egy régebbi határozatával megszüntette reexpedición esetén a vagonok használati jogát. Eddig ugyanis az a rendszer volt érvényben, hogy a kereskedők még abban az esetben is igényt tartottak a kibérelt vagonra, ha szál-

lítás közben más leadó állomásra irányította a küldeményt, mint amilyenre eredetileg címezte. Megesett ugyanis számtalanszor, hogy a kereskedő tovább adta áruját, még mielőtt raktárába szállította volna, ebben az esetben tehát kirakás nélkül, egyszerűen a vevő címére expedáltatta el a vagonküldeményt. A kedvezményt, amely nagy előnyére vált a kereskedelemnek, a közlekedésügyi miniszter megszüntette, azaz az indoklással, hogy a kereskedők gyakran raktárnak használták a vagonokat, vagyis napokon át állni hagyták az áruval telt vasuti kocsikat s így hozzájárultak a vagonhiány fokozásához.

Kereskedelmi és ipari körökben nagy visszatetszést szült a határozat s rövidesen akció indult meg annak megváltoztatásának kivívása érdekében. A mozgalom eredménye tegnap vált nyilvánvalóvá, amikor megérkezett az egyik kereskedelmi egyesület átirata, amelyben tudatja a becskerei érdekeltekkel, hogy akciójuk fiaszóval végződött: A közlekedésügyi miniszter továbbra is ragaszkodik álláspontjához s nem enged meg a reexpediciónál a vagonok igénybevételét.

Bánságiak a novisadi mintavásáron.

Kittűzték a vásár megnyitásának idejét.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, ápr. 23.

A novisadi mintavásár előkészületei a rendezőség körében mutatkozó hosszas beharok után a napokban véglegesen befejeződtek. A vajdasági kereskedők és gyárosok kistöke érdeklődése elvette a rendezőség kedvét s már azzal az eszmével foglalkozott, hogy a tervet, amelyet pedig oly nagyszabású módon kívántak megvalósítani, elejtik. A rendezőség elkedvetlenedésével el-laughultak az előkészületek, félbe-maradtak a propaganda akciók, amelyeket a vásár sikere érdekében indítottak s már-már elaludt volna a mintavásár ügye, ha végső menedékként nem emelik fel szavukat a novisadi tekintélyesebb kereskedők és forszírozzák az új rendezőség megválasztását. Hosszas huzavona után ez is megtörtént s az új rendezőség nagy munkakedvvel, ambícióval látott neki megbízatásának teljesítéséhez.

A bizottság folytatta a már megkezdett tárgyalásokat és azokat sikerrel be is fejezte. A novisadi lövöldét bérelték ki a mintavásár céljára, amely kedvező fekvésű és nagyságánál fogva egyaránt alkalmas erre. A hatalmas terepen gyönyörű kiállítású pavilonokat építe-

nek, amelyekben szakmánként csoportosítják a kiállításra kerülő árukat. A terület több részét parkirozzák és kellemes sétánnyá varázsolják. A vendégek kényelméről is bőségesen gondoskodott a figyelmes rendezőség. Hűsítő sátrakat, nyitott kávéházakat állít fel, amelyeket nap minden szakában nyitva tartanak.

A szükséges előmunkálatokat már szintén megkezdették, úgy hogy most már csak a megnyitás idejének meghatározása okozott gondot a rendezőségnek. Efelett a kérdés felett tegnap határozott a bizottság s mint egy Beeskerekre érkezett jelentés mondja, augusztus 20-ában állapotok meg. A mintavásárt egy hónapig tartják nyitva, szóval szeptember 20-ikáig bezárólag tekinthető meg.

A novisadi mintavásár iránt, amely a vajdasági kereskedelem, gyáripár és kézműipar teljesítő képességének fokmérője lesz, nagy érdeklődés nyilvánul meg a bánsági érdekeltek részéről is. Ezideig kétszáz cég jelentette be részvételét, de reméljük, hogy ez a szám még jelentékenyen emelkedik.

Sport

Vasárnapi eredmények

Obility—Kadima 2:0 (1:0). Bíró: Brkity (Slavija). Több mint kétezer főből álló közönség előtt folyt le a mérkőzés, amely nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket. Csapkodó magas labdák képezték a játékot; általában mindkét félén a védelem domborodott ki, a csatársorok közül a Kadimás abszolút rossz volt, erélytelen és goalképtelen. Egyedül Kovalszki játéka volt kielégítő, de a második félidőben visszavonult. Az Obility csatársora erősebbnek mutatkozott és ennek köszönheti a csapat győzelmét. Az első goalt az félidő utolsó percében rugta Podgradszki, míg a második goal a második félidő 16. percében esett Bojanity kiszökése révén. A Kadimából a kapus, Kohn hátvéd és Kovalszki tüntek ki, míg az Obility csapatában a bekkék Podgradszki és Avramov voltak jók.

Zsombolyai S. E.—Slavija 4:2 (3:1). Bíró: Gerdec (Zeljeznicari). Az Obility—Kadima meccs után a közönség érthető érdeklődéssel fogadta a pályára lépő Zs. S. E. csapatát, melyet revansmeccsre látott vendégül a Slavija. Az előbbinél szívszabóbb játék pont négy órák kezdődött. Az első pillanatokban a Slavija a Zs. S. E. kapuja előtt terem és Tumó révén meglepetésszerűen goalt ér el. Utána a meglepett Zs. S. E. is frontba kerül és többször támad. A 11. percben a bíró 11-est ítél a Slavija ellen, amelyet Stoffel hálóba juttat. Utána váltakozó mezőnyjáték következik; a 20. percben Bokor a Zs. S. E. második goalját rugja, a 30. percben a bíró egy szép támadást állít meg indokolatlanul, offside címen. A 44. percben Stoffel ismét goalt rug 11-ből. A 11-ik félidőben kidomborodik a Zs. S. E. főlénye, folytonos támadásaik azonban eredménytelenek. A 30-ik percben Borthau a Slavija goaljait kétfőre szaporítja, míg a 42. ik percben Stoffel (Zs. S. E.) ismét goalt rug. A csapatok közül a Zs. S. E. volt jobb. A Slavijából különösen a védelem tűnt ki.

Tizennégy napon belül a viszony felbontandó!

Ezt a furesa rendeletet a szászországi Chemnitz rendőrkapitánya küldötte egy odaváló fiatalembernek. A szokatlan és érdekes rendeletet a szászországi lapok szó szerint közlik. Fordításban a következőképpen hangzik:

— Ön — miként tudomásomra jutott — Z. kisasszonnyal erkölestelen, felháborodást keltő viszonyt folytat. Az 1835 január 28-ikán kelt, a törvény első szakaszának 2. paragrafusára és az 1879 március 12-én kelt törvény 8. paragrafusára hivatkozva felszólítom önt, hogy tartózkodjék ettől az erkölestelen, közfelháborodást okozó viszonytól. Nevezetesen megtiltom a kölesönös látogatásokat, az egy házból való lakást és alvást és általában lakásaiknak kölesönös átlépését még akkor is, ha ezekben egy harmadik személy tartózkodik. E rendelet ellen való minden egyes kihágást négyszáz márká pénzbüszággel, illetőleg négy napi elzárással fogom büntetni. A büntetés elkerülése céljából a jelenlegi erkölestelen együttélést ön köteles a határozat átvételétől számított tizennégy napon belül szakítás útján megszüntetni.

A rendőrkapitány humoros rendelkezése nagy derűtséget keltett egész Szászországban. A minden egyes „kihágásért” négyszáz márká pénzbüszágot kiltatásba helyező rendőrkapitányt a fiatalember feljelentésére a száz belügyminisztériumban megdorgálták, mivel újabb törvények a múlt évszázadból rendelkezéseket már régen hatálytalannították.

Nyilttér.

Ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Hegyesi Adolfné!

Vlauwitz és Schwarz nyilatkozataira és a Hegyesi-fivérek örömcikkére, amelyért egyedül kegyed felelős, megjegyzem, hogy eodálkozom azon, hogy a legjobban megsértett Grünberger fia nem írta alá a nyilatkozatot, nyilvánvalóan azért, mert okos és belátta, hogy jogom van ilyen dárídót beszüntetni. Az összejövetel nem volt házimulatság, hanem valóságos orditozás s bárki lakott volna a kérdéses családdal egy fedél alatt (ahol a lakástól csak egy ajtó választ el) nem tűrt volna a duhajkodást.

Hogy hány vendég lehetett ott, azt igazán nem tudom, mert úgy tudultak ki, mint a hangyák. Hogy némi fogalma legyen a nyilvánosságának arról, hogy kiesoda ez a Hegyesi család, elmondom. Amióta requirálás útján a házamba kerültem, nem egyszer történt, hogy kiakart üzni és még bírólagon is lépéseket tett, a kilakoltatás foganatosítása érdekében, mert mint kijelentette, a család saját céljaira az egész lakást szükségli. Hegyesi né tényleg tizenöt év óta lakik a házban. Az összes ablakok össze voltak zúzva, azokat rendbe hoztam legalább az utcáról és az én lakrészemre, Hegyesi né lakórésze azonban még mindig úgy fest, mint egy elhagyatott esárda. Földözöttak, földözöttak voltak az ablakok, egyes részeket deszkák pótolják, a konyhát, ame-

lyet csak az őszkor betoniroztam, össze-vissza törték, rombolták. Három szobából álló lakása esupa piszok és moesok, a konyhaajtó fél-fáját tizenöt év óta nem mosták s ha a szemetet, amely tizenöt kocsinak felelt meg, ki nem hordattam volna, Hegyesi né egész diszes családjával a piszokba fulladt volna.

Ennek ellenszolgáltatásul engem házi kutyának neveznek s a családom után köpködnek. Ilyen lakókkal egy fedél alatt lakni valóságos rabszolgaság. Viselkedésükkel patkánymódra rombolnak és pusztítanak és a tisztaságot és rendet gyűlölik.

Hegyesi né családjá azonkívül azal is szerencsételt, hogy ritka hét, hogy a kedves kisasszony leánynak ne adnának éjjeli zenét, hogy ez által is jobban tudjunk nyugodni.

A cikk azon részére, hogy eseléd-szerző vagyok, kijelentem, hogy irodakisasszonyoknak is már szerettem mosogatóleányi állást, szabólegénynek háziszolgai állást és kereskedőségnek utcaseprői állást, (tisztelet a kivételnek), mert eseléd-szerzővel foglalkozom s erre fizetek adót.

Hegyesi né családjának a viselkedése kitiünik a legutóbbi lapban használt részvét kifejezéséből, elképzelhető, hogy milyen szemtelen viselkedést tanusítanak akkor a házban és az udvarban.

Boldog lesz az a házigazda, akihez Hegyesi Adolfné és hat főből álló családja költözködik. Az előre ellehet készülve, hogy Hegyesi Adolfné két fia, ha valami nem lesz nyükre, a nyilt utcán leütik a lábáról, amiut azt nekem is ígérték.

Piking eseléd-szerző.

Ia minőségű **burgonya** kapható 900 K-ért 100 kg-ként.

Ugyanott darabos **mész- és cement-eladás** a legjutányosabb árban.
Epstein Samuel, Debeljacsa.
Telefon 11. 752 Telefon 11.

2 kovácssegédre van szükségem

jó fizetéssel, állandó munka
özv. **Alexandra Dimity, Csar Lazarova u. 3. szám.** 745

Némi gyakorlattal bíró **magyar-német gyors- és gépirónót alkalmaz**

740
Braun Marcel cég V. Beőkerek.

Eladó egy teljesen ép állapotban levő keveset használt 60—80 as HP Stock **motoreke.**

Megtekinthető munkaközben. Bővebbet **Oltján Mihajlonai, Sokolski kelj 15.** 748

HOMOK

állandóan kapható vagontelekben és kisebb mennyiségben

Bergenthai szállítónál, Veliki Beeskerek. 744

TAVASZI UJDONSÁGOK

érkeztek férfi-, női- és gyermekcipőkönlegességekben, valamint olcsó strapacipők, szandálok stb. Tekintse meg kirakatainkat és győződjék meg áruink kitünő minőségéről és áruink olcsóságáról.

Herzfeld Vilmos „Turul” cipőárúzetel **Veliki Beeskerek, Aleksandrova u.**

ELADÓ

egy ágy, egy szekrény,
egy szobaasztal és 2 szék.

Zmaj Jovina (Mária Terézia) u. 8,
kapu alatt jobbra. 753

Forgalmas helyen, a Beogradska (Écskai) utca 5. szám alatt fekvő

ház

mely üzleti célokra igen alkalmas.

eladó.

Fővebbet Szvetosavszka (Szerbtemplom) utca 12, Szekulics.

Új kerékpárokat,

gummit és kerékpáralkatrészeket, valamint

varrógépeket

legolcsóbban vásárolhat

Herzfeld Árminnál Veliki Beeskerek.

(a nagyhid mellett) — 39

Alulírottak **megvettük** a Torontáli Agrárbank **Aleksandrova ulica 621. szám alatti** 761

fűszer- és csemegeüzletét

és a saját nevünk alatt fogjuk tovább vezetni. Amidőn biztosítjuk a t. fogyasztóközönséget, hogy elsőrendű bel- és külföldi áruinkkal, pontos és szolid kiszolgálásunkkal a legkényesebb izlést is kielégíthetjük, kérjük továbbra is szives támogatásukat és vagyunk teljes tisztelettel

Dankovics és Radanov.

Adómentes benzin

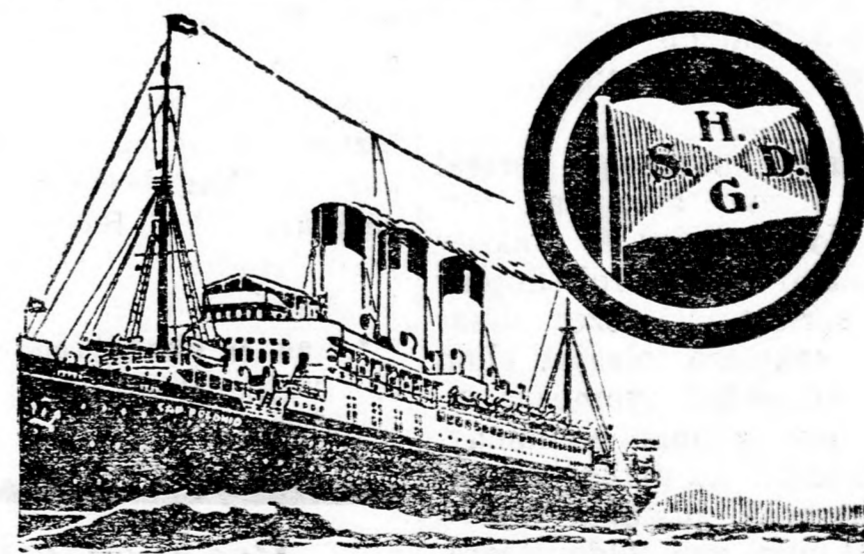
NYERSOLAJ
GÉPOLAJ
CYLINDEROLAJ
TAVOTTE
PETRÓLEUM

kapható:

Red Oil Comp. Braca Komlos, Novi Sad

730

Kralja Aleksandra ulica 13.

Hamburg-Südamerikanische Dampfschiffahrts-Gesellschaft

„CAP POLONIO“

a legnagyobb, leggyorsabb és legszebb hajó, kitünő berendezéssel. I., II. és III. osztályu utasok részére.

INDUL HAMBURGBÓL ÁPRILIS HÓ 12-IKÉN.

Április 5-én „VIGO“,

20-án „TUCUMAN“,

26-án „ANTONIO DELFINO“

Argentina, Brazília és Uruguayba.

Bővebb felvilágosítással szolgál

Jugoszláviai főügynökség Zagreb, Petrina 73. 619